



**РЕШЕНИЕ**  
«21» апрель 2021 ел.

**КАРАР**  
№ 24

**Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл  
жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" гы Федераль закон, "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" гы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" гы Татарстан Республикасы Законы, Балтач районы прокуратурасының 18.03.2021 ел, № 02-08-02-2021 протесты нигезендә, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы "Салавыч авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Салавыч авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ.:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Салавыч авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турындагы нигезләмәне, 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. 18.12.2020 елның № 14 карарын ел үз көчен югалткан дип танырга

3. Әлеге карарны "Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы" интернет – ресурсында бастырырга һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль берәмлекләре порталы составында Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының рәсми сайтында ([baltasi.tatarstan.ru](http://baltasi.tatarstan.ru)) һәм жирлекнең махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Татарстан Республикасы  
Балтач муниципаль районы  
Салавыч авыл жирлеге башлыгы



Р.К.Латипов

## **ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ САЛАВЫЧ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ**

### **1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР**

#### **1 статья. Әлеге Нигезләмәнен жайга салу предметы**

1. Әлеге Нигезләмә Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлегендә муниципаль хезмәтне оештыру өлкәсендәге мөнәсәбәтләрне жайга сала, шулай ук федераль, республика законнары нигезендә муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт үтү шартларын һәм Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлегендә муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый хәлен (статусын) билгели.

2. Әлеге Нигезләмә белән жирле үзидарә депутатларының, сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарә сайланулы вазыйфай затларының, авыл жирлегендә даими нигездә эшләүче һәм юридик затлар булучы сайлау комиссияләренең (алга таба – муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре) хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларының статусын билгеләми, чөнки күрсәтелгән затлар (алга таба – муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар) муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

#### **2 статья. Муниципаль хезмәт**

1. Муниципаль хезмәт – гражданның хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында даими нигездә башкарылучы профессиональ эшчәнлек.

2. Муниципаль берәмлек муниципаль хезмәткәр өчен эшкә яллаучы булып тора, аның исеменнән эшкә яллаучы вәкаләтләрән эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) гамәлгә ашыра.

3. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) авыл жирлеге башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе булырга мөмкин.

#### **3 статья. Муниципаль хезмәтнең хокукый нигезләре**

1. Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлегендә муниципаль хезмәтнең хокукый нигезләрен түбәндәгеләр тәшкил итә: Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон) һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка норматив-хокукый актлары, Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге Уставы, халык жыеннарында кабул ителгән карарлар, башка муниципаль хокукый актлар һәм әлеге Нигезләмә.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт

турында» Федераль законда, Муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексинда каралган үзенчәлекләре белән хезмәткә кагылышлы законнарның гамәлдә булуы кагыла.

#### **4 статья. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары**

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясә дәүләт телен белүче гражданның муниципаль хезмәткә бертигез дәрәжәдә алынулары һәм, женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләрендә торуы-тормавына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең профессиональ һәм эшлекле сыйфатларына бәйлә булмаган башка хәлләргә бәйсез рәвештә муниципаль хезмәт узуның бертигез шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгы һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турындагы мәгълүматтан файдалана алу;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм гражданнар белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәйлеге, шулай ук муниципаль хезмәт узганда тарихи һәм бүтән жирле традицияләрне исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль якланышы;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфай бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен жаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиягә карамавы.

## **2 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ВАЗЫЙФАЛАРЫ**

### **5 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфалары**

1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы - Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге Уставы нигезендә төзелә торган жирле үзидарә органында жирле үзидарә органы, муниципаль район сайлау комиссиясә яисә муниципаль вазыйфаны биләүче зат вәкаләтләренең үтәлешен тәмин итү буенча билгеләнгән бурычларны гамәлгә ашыру буенча төзелә торган вазыйфа.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасы законы белән раслана торган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Жирле үзидарә органының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

### **6 статья. Балтач муниципаль районының Салавыч авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры**

1. Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры жирле үзидарә органнары, тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып билгеләнә торган вазыйфаларның төркемнәре һәм функциональ билгеләре буенча муниципаль хезмәт вазыйфалары атамалары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлегендә муниципаль хезмэт вазыйфалары реестрында муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне турыдан-туры тәэмин итү өчен гамәлгә куела торган муниципаль хезмэт вазыйфалары каралырга мөмкин. Муниципаль хезмәтнең мондый вазыйфалары муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан күрсәтелгән затның вәкаләтләре чорына хезмэт шартнамәсә төзү юлы белән биләнә.

#### **7 статья. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын классификацияләү**

1. Муниципаль хезмэт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары ;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

2. Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте дигәндә, муниципаль хезмәтнең һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфаларына куела торган квалификация таләпләренә бәйле рәвештә шушы вазыйфаларның туры килүе аңлашыла.

#### **8 статья. Муниципаль хезмәткәрләренең класс чиннары**

1. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләренең һөнәри әзерлек дәрәжәсенә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге класс чиннары бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы гамәли муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт секретаре.

3. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә кертү Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлегендә хезмэт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

#### **9 статья. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннарын бирү һәм муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә һәм муниципаль хезмәттән жибәргәндә класс чиннарын саклап калу тәртибе**

1. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннары, моннан алдагы класс чинында булуның билгеләнгән дәвамлылыгын исәпкә алып, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә эзлекле рәвештә бирелә.

2. Класс чины башлангыч яисә чираттагы булырга мөмкин.

3. Билгеле бер төркемдәге муниципаль хезмэт вазыйфасына беренче мәртәбә билгеләнеп куела торган муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класс чины бирелә.

3.1. Федераль дәүләт граждан хезмәте класс чинына, дипломатик рангка, хәрби яисә махсус дәрәжәгә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәтенә класс чинына, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядына ия булган граждан муниципаль хезмәткә урнашканда, аңа беренче класс чины муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә ул били торган вазыйфа нигезендә бирелә.

3.2. Муниципаль хезмәткәргә әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә класс чины бирү максатларында муниципаль хезмәтнең моңа кадәр билгеләнгән квалификация разрядлары һәм класс чиннары нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте класс чиннары һәм федераль дәүләт граждан хезмәте, Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чиннары нисбәте, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәте класс чиннары, дипломатик ранглар, хәрби һәм махсус дәрәжәләр нисбәте кулланыла.

3.3. Әгәр, әлеге статьяның 3.2 өлешендә каралган вазыйфаларның, класс чиннарының һәм квалификация разрядларының нисбәтен исәпкә алып, әлеге статьяның 3.1 өлеше нигезендә бирелә торган муниципаль хезмәтнең класс чины муниципаль хезмәткәрнең моңа кадәр булган федераль дәүләт граждан хезмәте класс чинынан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус дәрәжәсеннән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чинынан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булса, муниципаль хезмәткәргә аның моңа кадәр булган федераль дәүләт граждан хезмәте класс чинынан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус дәрәжәсеннән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чинынан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булмаган, әмма ул били торган муниципаль хезмәт вазыйфасы карый торган муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә 1 нче класслы класс чинынан югарырак булмаган класс чины бирелә.

3.4. Муниципаль хезмәткәргә алга таба чираттагы класс чины бирелгәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенә тиешле класс чинында, дипломатик ранкта, хәрби яисә махсус дәрәжәдә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылыгы исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәргә 1 нче класс чины сынауны уңышлы тәмамлаганнан соң бирелә, ә сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куйганнан соң өч ай узгач кына бирелә.

5. 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт секретареның һәм референтының класс чиннарында булуларының минималь сроклары – бер ел, 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесенә һәм муниципаль киңәшченә – ике ел, 2 нче һәм 3 нче класслы гамәли муниципаль киңәшченә бер ел тәшкил итә.

1 нче класслы муниципаль хезмәт секретареның, референтының, киңәшчесенә, муниципаль киңәшченә һәм гамәли муниципаль киңәшченә класс чиннарында булу сроклары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрнең класс

чиннарын күтәрү аларны тиешле төркем муниципаль хезмәтнең югарырак вазыйфаларына күчәргәндә яисә бүләкләү тәртибендә мөмкин.

6. Бирелгән класс чинында булу вақыты ул бирелгән көннән исәпләнә.

6.1. Класс чины бирелү турында карар кабул ителгән көн класс чины бирелгән көн дип санала. Класс чины квалификация имтиханы нәтижәләре буенча бирелгән очракта, муниципаль хезмәткәр квалификация имтиханы биргән көн класс чины бирелгән көн дип санала.

7. Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класс чины моннан алдагы класс чинында муниципаль хезмәт узу өчен билгеләнгән срок тәмамлангач, муниципаль хезмәткәр үз хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәгәндә һәм ул муниципаль хезмәткәргә бирелә торган класс чинына тигез яисә югарырак класс чины каралган муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә бирелә.

Чираттагы класс чины дисциплинар жәза алган муниципаль хезмәткәрләргә, шулай ук үзләренә карата хезмәт тикшерүе уздырыла торган яисә жинаять эше кузгатылган муниципаль хезмәткәрләргә бирелми.

8. Муниципаль хезмәттәге аерым казанышлары өчен кызыксындыру чарасы буларак муниципаль хезмәткәргә класс чины түбәндәгечә бирелергә мөмкин:

1) тиешле класс чинында муниципаль хезмәт узу өчен әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән срок тәмамланганчы, әмма элек бирелгән класс чинынан алты айдан да элек булмаган вақытта, – муниципаль хезмәт вазыйфаларының бу төркемгә туры килә торган чираттагы класс чинынан югарырак булмаган дәрәжәдә;

2) муниципаль хезмәт вазыйфаларының биләнә торган вазыйфасына карый торган төркем чикләрендә класс чиннары бирелү эзлеклелеген сакламыйча бер дәрәжәгә югарырак – 3 нче класслы класс чины булган муниципаль хезмәткәргә – 1 нче класслы чин, әмма ул тиешле класс чинының 3 нче классында муниципаль хезмәт узу өчен әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән сроктан да элек булса алмый.

9. Муниципаль хезмәткәрне элек ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфаларының югарырак төркеменә керә торган муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куйганда, әгәр әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән моннан алдагы класс чинында булу вақыты узган булса, чираттагы класс чины бирелергә мөмкин.

Муниципаль хезмәткәрне элек ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфаларының югарырак төркеменә керә торган муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куйганда, күрсәтелгән хезмәткәргә әлеге Нигезләмәнең 71 статьясы нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларының бу төркемгә өчен башлангыч булган класс чины, әгәр бу класс чины муниципаль хезмәткәр ия булган класс чинынан югарырак булса, бирелә. Мондый очракта класс чины эзлеклелекне үтәмичә һәм моннан алдагы класс чинында булу вақытын исәпкә алмыйча бирелә.

10. Аерым бер вәкаләтләр вақытына муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, югары төркем муниципаль хезмәт вазыйфаларына керә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләрдән тыш, класс чиннары квалификация имтиханы нәтижәләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дәүләт граждан хезмәткәрләренә квалификация имтиханы тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

11. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннары жирле үзидарәнен муниципаль берәмлек уставы яисә башка муниципаль хокукый акт белән вәкаләт бирелгән органы һәм (яисә) вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе күрсәтмәсе буенча бирелә.

12. Муниципаль хезмэткэргэ класс чины бирелү турындагы күрсәтмәләргә кергү тәртибе һәм аңа кушып бирелә торган документлар исемлегенә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

13. Муниципаль хезмэткэргэ класс чины бирелү турында карар, әлегә статьяның 7 өлешендәгә икенче абзацында күрсәтелгән очрақлардан тыш, бер айдан да соңга калмыйча түбәндәгечә кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханы үткәрелгән көннән;

2) класс чины квалификация имтиханынан башка бирелгәндә – барлык кирәкле документлар белән бергә, класс чины бирелү турында күрсәтмә класс чиннары бирергә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка кертелгән көннән.

14. Муниципаль хезмэткәрләргә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән жиберелгәндә муниципаль хезмэткэргә моңа кадәр бирелгән класс чины сакланып кала. Муниципаль хезмэткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләп куйганда, аңа моңа кадәр бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә сакланып кала.

15. Муниципаль хезмэткэргэ класс чины бирелү турындагы белешмәләр муниципаль хезмэткәрнең шәхси эшнамәсенә һәм хезмәт кенәгәсенә кертелә.

#### **10 статья. Муниципаль хезмәтнең класс чинын саклап калу яисә аннан мэхрүм итү**

1. Муниципаль хезмэткәр били торган муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән жиберелгәндә (шул исәптән пенсиягә чыкканда), шулай ук яңадан муниципаль хезмәткә урнашканда элек бирелгән класс чины сакланып кала.

2. Муниципаль хезмэткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләп куйганда, аның элек бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә сакланып кала.

3. Бирелгән класс чинынан мэхрүм итү федераль законнар нигезендә суд карары белән башкарылырга мөмкин.

#### **11 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре**

1. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яисә белгечлек буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә карата куела.

2. Квалификация таләпләре әлегә статьяның 3 өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен үрнәк квалификация таләпләре нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәгә үрнәк квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә: эшчәнлек юнәлешенә туры килә торган югары һөнәри белем булу - вазыйфаларның югары, баш һәм әйдәп баручы төркемнәре өчен; эшчәнлек юнәлешенә туры килә торган урта һөнәри белем булу - вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен;

2) муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш

стажына карата:

муниципаль хезмэтнең югары вазыйфалары буенча – муниципаль хезмэтнең баш һәм әйдәп баручы вазыйфаларында кимендә ике ел стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел эш стажы булу;

муниципаль хезмэтнең баш вазыйфалары буенча – муниципаль хезмэтнең әйдәп баручы һәм өлкән вазыйфаларында кимендә бер ел муниципаль хезмэт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы булу;

Әйдәп баручы, өлкән һәм кече төркем муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек буенча эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнми.

Муниципаль хезмэт стажын билгеләгәндә шулай ук тиешле вазыйфаи төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби һәм хокук саклау хезмәте вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

Әлеге өлештә идарә итү эшчәнлегә дигәндә оешма, дәүләт органы, муниципаль орган житәкчесе, житәкче урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләү аңлашыла. Контракт буенча билгеләнә торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга карата өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставында да билгеләнергә мөмкин.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе тарафыннан муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәк булган белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгәндә әлеге белгечлек, бу юнәлеш буенча граждан (муниципаль хезмәткәр) белем алу документын һәм (яисә) әлеге белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча квалификация алудан соң әлеге белгечлек буенча эш чоры кертелә.

Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе белгечлегә, әзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга граждан (муниципаль хезмәткәр) эш чоры кертелә, аны үтәгәндә муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле белемнәр һәм күнекмәләр, аларга югары дәрәжәдәге һөнәри белем турында документ алганнан соң, муниципаль хезмәткәрнең (муниципаль хезмәткәр) эш вакыты кертелә., ул муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә.

5. Белгеч яисә магистр дипломнары булган затлар өчен диплом бирелгән көннән өч ел дәвамында муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, юнәлеш буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнә – муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын биләү өчен әзерлек юнәлеше буенча-ярты елдан да ким булмаган стажы яисә белгечлек, юнәлеш буенча бер ел эш стажы.

### **3 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ХОКУКЫЙ ХӘЛЕ (СТАТУСЫ)**

#### **12 Статья. Муниципаль хезмәткәр**

1. Жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләнә торган акчалата тулаем хезмэт хақы алып, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмэт вазыйфасы бурычларын башкаручы граждан муниципаль хезмәткәр була.



2. Жирле үзидарэ органнары эшчэнлеген техник яктан тээмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмэт вазыйфасын билэми һәм муниципаль хезмэткэр булмый.

### **13 статья. Муниципаль хезмэткэрнең төп хокуклары**

1. Муниципаль хезмэткэр түбэндәгеләргә хокуклы:

1) муниципаль хезмэтнең үзе били торган вазыйфасы буенча хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар белән, вазыйфаи бурычларын үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмэт буенча үсү шартлары белән танышырга;

2) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартлар белән тээмин ителергә;

3) хезмэт өчен түләүгә һәм хезмэт законнары, муниципаль хезмэт турындагы законнар һәм хезмэт шартнамәсе (контракты) нигезендә башка түләүләргә;

4) эш (хезмэт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләүне, ял көннәре һәм эш көннәре булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпусklar бирүне тээмин итә торган ялга;

5) вазыйфаи бурычларын үтәү өчен кирәкле мәгълүматны һәм материалларны билгеләнгән тәртиптә алырга, шулай ук жирле үзидарэ органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе эшчэнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертергә;

6) муниципаль хезмэтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашырга;

7) муниципаль хокукый акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән өстәмә һөнәри белем алырга;

8) үзенең шәхси белешмәләренең яклануына;

9) үзенең шәхси эшнамәсендәге барлык материаллар, һөнәри эшчәнлеге турындагы бәяләүләр һәм башка документлар белән аларны шәхси эшнамәсенә керткәнче танышырга, шулай ук шәхси эшнамәсенә үзенең язма аңлатмаларын кушып бирергә;

10) һөнәр берлекләре булдыру хокукын да кертеп, үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен берләшергә;

11) хезмэт законнары нигезендә индивидуаль хезмэт бәхәсләрен каратуына, муниципаль хезмәттәге үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның бозылуы турында судка шикаять белдерүне дә кертеп, яклатуына;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия тээминатына.

2. Муниципаль хезмэткэр, әгәр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, мәнфәгатьләр конфликты килеп чыкмаса, яллаучы (эш бирүче) вәкиленең (эш бирүченең) алдан язма белдерүе белән башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

### **14 статья. Муниципаль хезмэткэрнең төп бурычлары:**

1. Муниципаль түбэндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, муниципаль район уставын һәм бүтән муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның башкарылуын тээмин итәргә;

2) вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи бурычларын үтәргә;

3) вазыйфаи бурычларны үтәгәндә, гражданның һәм оешмаларның хокукларын

һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында эчке хезмәт тәртибенең билгеләнгән кагыйдәләрен, вазыйфай инструкцияне, хезмәттәге мәгълүмат белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфай бурычларын тиешенчә үтәү өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен сакларга;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләрен, шулай ук вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләрен, шул исәптән гражданның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә, намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләрен фаш итмәскә;

7) дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исәптән вазыйфай бурычларын үтәү өчен үзенә тапшырылган мөлкәтне сакларга;

8) үзе һәм гаилә әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрен, шулай ук салым салу объектлары булып торучы ул алган керемнәр һәм аның милек хокукындагы мөлкәте турында, мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрен (алга таба - керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр); билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) Россия Федерациясе гражданыннан чыгу турында Россия Федерациясе гражданыннан чыккан көнне яисә чит ил гражданын алу хакында чит ил гражданын алган көнне яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хәбәр итәргә;

10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән чикләүләрен үтәргә, бурычларны башкарырга, тыюларны бозмаска;

11) вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерерлек шәхси кызыксынуы турында яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергә.

2. Муниципаль хезмәткәр үзенә хокукка яраксыз рәвештә бирелгән йөкләмәне үтәргә хокуксыз. Муниципаль хезмәткәр фикере буенча тиешле житәкчедән хокукка яраксыз йөкләмә алынганда, муниципаль хезмәткәр, әлеге йөкләмәнең хокукка яраксызлыгын нигезләп, аны үтәгәндә бозылырга мөмкин булган федераль законнарның һәм Россия Федерациясенең бүтән норматив хокукый актларының, Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының, муниципаль хокукый актларның нигезләмәләрен күрсәтеп, үзенә йөкләмә биргән житәкчегә язмага нигезләү тапшырырга тиеш. Житәкче әлеге йөкләмәне язмага раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Хокукка яраксыз йөкләмә үтәлгән очракта, муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

Муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән (сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органында, сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән башлангыч һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләре съездында (конференциясендә) яисә гомуми жылышында катнашудан тыш) идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы Россия Федерациясе,

Татарстан Республикасы муниципаль хезмәте турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм рәвештә алынган яллаучы вәкиленең рөхсәте белән гамәлгә ашырыла.

### **15 статья. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру**

1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дөгъвачы гражданнар, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә, вакытта һәм рәвештә тапшырыла.

1.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль вазыйфаны биләүче муниципаль хезмәткәр Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәткәрләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә тапшыру тәртибе һәм рәвеше буенча үзенең чыгымнары, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары хакында белешмәләр тапшырырга тиеш.

1.2. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары керемнәренә туры килүен контрольдә тоту «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукый актларында, Россия Федерациясе субъектларының башка норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда каралган тәртиптә башкарыла.

2. Әлеге статья нигезендә муниципаль хезмәткәр тарафыннан тапшырыла торган керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, әгәр алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләргә федераль законнар белән кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләр булып тора.

3. Муниципаль хезмәткәрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы белешмәләрдән муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү яисә ачыклау өчен, шулай ук турыдан-туры яисә башка рәвештә дини яисә бүтән ижтимагый берләшмәләренә, башка оешмаларның, физик затларның фондларына иганәләр (кертәмләр) жыю өчен файдалану рөхсәт ителми.

4. Муниципаль хезмәткәрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә фаш итүдә яисә әлеге белешмәләргә Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда файдалануда гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартылар.

5. Муниципаль хезмәткәрнең үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы

йөкләмәләре хакында белешмәләрне тапшыру мәжбүри булып та, аларны тапшырмау яисә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән жибәрүгә китерерлек хокук бозу булып санала.

#### **4 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘ УРНАШУ, АНЫ ҮТҮ ҺӘМ ТУКТАТУ ТӘРТИБЕ**

##### **16 Статья. Муниципаль хезмәткә урнашу**

1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә житкән, Россия Федерациясе дәүләт телен белгән һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән хәлләр булмаганда, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен закон, муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләр сыйфатындагы хәлләр булмаганда, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүче гражданнар урнашырга хокуклы.

2. Муниципаль хезмәткә урнашканда, шулай ук аны үткәндә, женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай дәрәжәсенә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, нинди ижтимагый берләшмәдән булуына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка хәлләргә карап, теләсә нинди турыдан-туры яисә бүтән рәвешле чикләүләр яки өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

3. Граждан муниципаль хезмәткә урнашканда түбәндәгеләрне тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә урнашу һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенече булган гаризасын;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләгән рәвеш буенча үз кулы белән тутырылган һәм имзасы салынган анкетасын;

3) паспортын;

4) хезмәт кенәгәсен һәм (яисә) хезмәт эшчәнлегенә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләрне, хезмәт шартнамәсе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрактан тыш;

5) белеме турындагы документын;

6) индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслый торган документын, шул исәптән электрон документ рәвешендә;

7) физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турындагы таныклыгын;

8) хәрби исәпкә кую документларын – запастагы гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә урнашуга комачауларлык авыруы булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсен;

10) муниципаль хезмәткә урнашу елы алдындагы бер ел эчендә керемнәре турындагы, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре хакындагы белешмәләрен;

11) федераль законнарда, республика законнарында, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Президенты указларында һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Хөкүмәте карарларында каралган башка документларны.

4. Граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә урнашканда Закон нигезендә тапшырылган белешмәләр федераль, республика законнарында билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин. Аерым муниципаль берәмлекләрдә граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә урнашканда тапшырыла торган белешмәләрне тикшерүгә карата федераль законнар белән өстәмә таләпләр билгеләнергә мөмкин.

5. Әлеге статьяның 4 өлешендә каралган тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә урнашуына комачауларлык хәлләр билгеләнгән очракта күрсәтелгән граждандан муниципаль хезмәткә урнашуны кире кагу сәбәпләре турында язмача хәбәр ителә.

6. Гражданны муниципаль хезмәткә алу хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү нәтижәсендә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

7. Гражданның муниципаль хезмәткә урнашуы муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куя турында эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) акты белән рәсмиләштерелә.

8. Муниципаль хезмәткә урнашканда хезмәт шартнамәсе яклары эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм муниципаль хезмәткәр була.

9. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куелганнан соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклыгын бирү тәртибе һәм аның рәвеше Балтач муниципаль районы Салавыч авыл җирлеге башлыгы тарафыннан раслана.

### **17 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс**

1. Җирлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсе төзегәнче конкурс үткәрелергә мөмкин, конкурс барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъвачыларның һөнәри дәрәжәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килү-килмәвен бәяләү башкарыла.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе Балтач муниципаль районы Салавыч авыл җирлеге Советы кабул итә торган муниципаль хокукый акт белән билгеләнә. Конкурс үткәрү тәртибе аның шартларын, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләрне, шулай ук хезмәт шартнамәсе проекты конкурс үткәреләчәк көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгаруны күз алдында тотарга тиеш. Җирлектә конкурс комиссиясе эгъзаларының гомуми саны һәм аны төзү тәртибе Балтач муниципаль районы Салавыч авыл җирлеге Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе сайлап алган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куя.

### **18 статья. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү**

1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасына аның туры килү-килмәвен ачыклау максатларында уздырыла. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер мәртәбә уздырыла.

2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү үткәрелмәскә тиеш:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын бер елдан да кимрәк биләүчеләрне;

2) 60 яшькә житкәннәрне;

3) йөкле хатыннарны;

4) йөклелек һәм бала тудыру буенча отпускта яисә өч яшенә житмәгән баласын карау буенча отпускта булганнарны. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү алар отпусктан чыкканнан соң кимендә бер ел узгач кына мөмкин була;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасын вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракт) нигезендә биләүчеләрне.

3. Аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрнең үзе били торган муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүе яисә туры килмәве хакында карар чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында, шул исәптән аларны югарырак вазыйфага билгеләү турында тәкъдимнәр бирергә, ә кирәк чакта аттестацияләнүче муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү йомгаклары ясалганнан соң ук хәбәр ителә. Аттестацияләү материаллары эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

4. Аттестацияләү нәтижәләре буенча эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында яисә аттестацияләү көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта муниципаль хезмәткәрне аның ризалыгы белән түбәнрәк вазыйфага билгеләү турында карар кабул итә. Аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне өстәмә һөнәри белем алуга жибәрү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

5. Муниципаль хезмәткәр түбәнрәк вазыйфага билгеләүгә риза булмаган яисә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына аның ризалыгы белән күчерү мөмкинлеге булмаган очракта, эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче), аның үзе били торган вазыйфага квалификациясе житәрлек булмау аркасында аттестация нәтижәләре белән расланган туры килмәвенә бәйле рәвештә, аттестацияләү көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта аны муниципаль хезмәттән жибәрергә мөмкин. Шушы аттестация нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрне эшеннән азат итү яисә аны түбәнрәк вазыйфага билгеләү күрсәтелгән вакыт узганнан соң рөхсәт ителми.

6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять белдерү хокукына ия.

### **19 статья. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе**

1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегенә жирле үзидарә органы житәкчәсе яисә муниципаль хокукий акт белән вәкаләт тапшырылган бүтән вазыйфаи зат тарафыннан раслана торган вазыйфаи инструкция нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясенә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәргә куела торган белем һәм күнекмәләрнең дәрәжәсенә һәм характерына карата, шулай ук белеменә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яисә белгечлек буенча эш стажына квалификация таләпләре

2) муниципаль хезмәткәрнең жирле үзидарә органы эшчәнлеген жайга сала торган акт, жирле үзидарә органының структур бүлекчәсе бурычлары һәм

функцияләре, муниципаль хезмәтнең шунда биләнә торган вазыйфасының функциональ үзенчәлекләре нигезендә вазыйфаи бурычларын үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен вазыйфаи бурычлары, хокуклары һәм жаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәр мөстәкыйль рәвештә идарә итү карарлары һәм бүтән төрле карарлар кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлеге;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукый актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү карарлары һәм бүтән төрле карарлар проектларын әзерләгәндә катнашырга хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлеге;

5) муниципаль хезмәтнең биләнә торган вазыйфасы буенча карарлар проектлары әзерләү, карау вакытлары һәм процедуралары, аларны килештерү һәм кабул итү тәртибе;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын башкаруына бәйле рәвештә жирле үзидарәнең шул ук органындагы муниципаль хезмәткәрләр белән, жирле үзидарәнең башка органнары муниципаль хезмәткәрләре, гражданныр һәм оешмалар белән хезмәттәге үзара мөнәсәбәтләре процедуралары.

3. Вазыйфаи инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү уздырганда, аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкцияне үтәү нәтижәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда яисә муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына керткәндә, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү уздырганда яисә бүләкләгән вакытта аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

## **20 статья. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр**

Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

## **5 бүлек. ЭШ (ХЕЗМӘТ) ВАКЫТЫ ҺӘМ ЯЛ ВАКЫТЫ**

### **21 статья. Эш (хезмәт) вакыты**

Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәткә кагылышлы законнар нигезендә жайга салына.

### **22 статья. Муниципаль хезмәткәрнең отпускы**

1. Муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасы һәм уртача хезмәт хакын исәпләп чыгару өчен хезмәт законнарында урнаштырылган тәртиптә күләме билгеләнә торган акчалата вазыйфаи тулы кереме сакланган килеш, еллык отпуск бирелә.

2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпускын түләүле төп отпуск һәм түләүле өстәмә отпусклар тәшкит итә.

3. Муниципаль хезмәтнең югары һәм баш вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә 35 календарь көн дәвамлылыгы белән еллык төп түләүле отпуск бирелә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын башка төркемнәр биләүче муниципаль хезмәткәрләргә 30 календарь көн дәвамлылыгы белән еллык төп түләүле отпуск бирелә.

4. Муниципаль хезмәткәргә еллык түләүле өстәмә отпусклар тиешле еллар эшлэгән өчен, шулай ук федераль һәм республика законнарында каралган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән чыгып санала. Еллык түләүле төп отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның гомуми дәвамлылыгы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган эш көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган эш көне өчен өч календарь көн дәвамлылыгында еллык түләүле өстәмә отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык түләүле өстәмә отпуск, шулай ук федераль законда каралган башка очракларда бирелә торган еллык түләүле өстәмә отпусклар әлеге өлештә каралган еллык түләүле төп отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның гомуми дәвамлылыгына өстәп бирелә.

5. Муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләр тә бирелергә мөмкин, бу чакта отпускның бер өлеше дәвамлылыгы 14 календарь көннән ким булмаска тиеш. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) белән килешеп, муниципаль хезмәткәргә отпуск өлеше бүтән дәвамлылыкта да бирелергә мөмкин.

6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) карары белән, акчалата вазыйфай тулы керем сакланмыйча, күп дигәндә бер ел дәвамлылыгында отпуск бирелергә мөмкин.

7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата вазыйфай тулы керем сакланмыйча гына отпуск бирелә.

## **6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ ХЕЗМӘТЕ ӨЧЕН ТҮЛӘҮ, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ БИРЕЛӘ ТОРГАН ГАРАНТИЯЛӘР, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ**

### **23 Статъя. Муниципаль хезмәткәргә хезмәте өчен түләү**

1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата вазыйфай тулы кереме муниципаль хезмәткәрнең үзе биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә вазыйфай окладынан (алга таба – вазыйфай оклад), шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба – өстәмә түләүләр) тора.

2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

1) вазыйфай окладка тиешле еллар эшлэгән өчен айлык өстәмә;

2) вазыйфай окладка муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен айлык өстәмә;

3) аеруча мөһим һәм катлаулы йөкләмәләргә үтәгән өчен премияләр, аларны түләү тәртибе, муниципаль орган бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазыйфай инструкция үтәлешен исәпкә алып, эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә;

4) айлык акчалата кызыксындыру;

5) класс чины өчен айлык өстәмә;

6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;

7) матди ярдәм.

3. Муниципаль хокукый актлар белән фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәжәсе, фәннәр докторының гыйльми дәрәжәсе булган муниципаль хезмәткәрләргә профильле гыйльми дәрәжә, Татарстан Республикасының Мактаулы исеме өчен айлык хезмәт хакына айлык өстәмә, шулай ук төп хезмәт бурычларына



хокукый актларга һәм хокукый актлар проектларына хокукый экспертиза уздыру, хокукый актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү, юрист яки югары юридик белемле башкаручы буларак аларны визалау булган муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләнгән торган түләү (юридик эш өчен өстәмә түләүләр) билгеләнергә мөмкин.

4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшләгән өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда, күләмнәрдә һәм тәртиптә вазыйфай окладка айлык өстәмә түләү билгеләнә.

5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәргә хезмәт өчен түләү күләмен һәм шартларын мөстәкыйль рәвештә билгели. Вазыйфай оклад күләме, шулай ук айлык һәм бүтән өстәмә түләүләр күләме, аларны түләү тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Район Советы чыгара торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

#### **24 статья. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр**

1. Муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр гарантияләнә:

1) вазыйфай инструкция нигезендә аның вазыйфай бурычларын үтәвен тәмин итәрлек эш шартлары;

2) акчалата вазыйфай тулы керемне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;

3) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көннәре булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү юлы белән тәмин ителә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң да, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлыкка бәйле рәвештә пенсия тәминаты, шулай ук, муниципаль хезмәткәр вазыйфай бурычларын үтәгәндә вафат булган очракта, муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларына пенсия тәминаты;

6) вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян килү очрагына мәжбүри дәүләт иминләштерүе;

7) муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт узган чорда яисә муниципаль хезмәттән киткәннән соң, әмма вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә авырган яисә хезмәткә сәләтен югалткан очракка мәжбүри дәүләт социаль иминләштерүе;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланулардан, янаулардан һәм хокукка каршы башка гамәлләрдән федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда яклау.

2. Жирле үзидарә органы бетүгә яисә жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штатын кыскартуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзгәндә, муниципаль хезмәткәргә оешма ябылуга яисә оешманың хезмәткәрләр штаты кыскартуга бәйле рәвештә эштән жибәрү очрагында хезмәткәрләр өчен хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

3. Татарстан Республикасы законнары һәм Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлегенә Уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

#### **25 статья. Муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына пенсия тәминаты**

1. Муниципаль хезмәткәр пенсия белән тәмин итү өлкәсендә Россия

Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә торган хокукларга тулы күләмдә ия.

2. Хезмәт пенсиясенә тиешле еллар эшлэгән өчен айлык өстәмә түләүнең минималь күләме Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән картлык буенча хезмәт пенсиясенә минималь күләмненән түбәнрәк була алмый.

3. Муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларын башкаруга бәйле рәвештә, шул исәптән муниципаль хезмәттән жибәрелүеннән соң вафат булган очракта, мәрхүмнең гаилә әгъзалары караучысын югалту очрагына федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә пенсия алырга хокуклы.

## **26 статья. Муниципаль хезмәт стажы**

1. Хезмәт стажына (гомуми дәвамлылыгына) түбәндәге урыннарда даими (штатта) эшлэгән чорлар керә:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларында (муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфаларында). Шул ук вакытта 2006 елның 1 гыйнварыннан муниципаль хезмәт стажына Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда;

2) муниципаль вазыйфаларда;

3) Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә Татарстан Республикасы (Татар Автономияле Совет Социалистик Республикасы) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларында;

4) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфаларында, федераль дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, СССР, союздаш һәм автономияле республикалар, яклар (крайлар), өлкәләр, автономияле өлкәләр һәм автономияле округлар дәүләт органнарындагы, даими нигездә халык депутатларының районнар, шәһәрләр, шәһәрләрдәге районнар, поселок һәм авыл халык депутатлары Советлары һәм аларның башкарма комитетларындагы, шул исәптән сайланулы вазыйфаларда, әгәр күрсәтелгән вазыйфаларда эшләү (хезмәт узу) вакыты федераль законнар нигезендә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия алу хокукын бирә торган стажын хисаплаганда исәпкә алынса;

5) хезмәт (хәрби хезмәт) узу хәрби хезмәттә булган, эчке эшләр органнарында, Янгына каршы дәүләт хезмәтендә, жинаять-үтәтү системасы органнарында хезмәт узган затларга Россия Федерациясе законнары нигезендә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү максатында тиешле елларга кертелә торган вазыйфаларда (хәрби вазыйфаларда);

6) федераль салым полициясе органнары, наркотик чараларның һәм психотроп матдәләрнең әйләнешен тикшереп тору органнары хезмәткәрләренең Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә раслана торган вазыйфалар исемлегендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

7) Россия Федерациясе таможня органнары хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

8) прокурор хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

9) һөнәр берлекләре органнарына сайлану (делегат итеп жиберелү) сәбәпле федераль закон нигезендә дәүләт органнарындагы яисә жирле үзидарә органнарындагы вазыйфалардан азат ителгән хезмәткәрләр һөнәр берлекләре органнарында били торган вазыйфаларда, моңа, элекке вазыйфасыннан азат ителеп, дәүләт органында яисә жирле үзидарә органында төзелгән башлангыч һөнәр берлеге оешмасы органына сайланган (делегат итеп жиберелгән) һөнәр берлеге хезмәткәрләре били торган вазыйфалар да керә;

10) түбәндәгеләрдәге житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларында, сайланулы вазыйфаларда:

а) 1991 елның 6 ноябрена кадәр, шул көнне дә кертеп, КПССның үзәк, республика, өлкә һәм район (шәһәр) органнарында, шулай ук райкомнар хокуклары булган предприятиеләрдәге, оешмалардагы парткомнарда;

б) 1990 елның 26 октябрена кадәр, шул көнне дә кертеп, республика һәм жирле һөнәр берлекләре органнары аппаратларында;

11) 2001 елның 1 гыйнварыннан Россия Федерациясе Пенсия фондының Татарстан Республикасы буенча бүлекчәсенә, Россия Федерациясе Пенсия фондының районнардагы һәм шәһәрләрдәге идарәләренә житәкчеләре, белгечләре вазыйфаларында;

12) федераль законнар нигезендә башка вазыйфаларда.

2. Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасы (Татар АССР) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларын биләү чорлары тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына түбәндәге тәртиптә кертелә:

1) Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларының жыелма исемлегендә һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрында каралган Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт хезмәте вазыйфаларында, шулай ук дәүләт органнарында Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрына кертелмәгән вазыйфаларда, соңыннан бу вазыйфаларны дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керткән очракларда, шушы Реестр расланганнан соң эшләү (хезмәт узу) чорлары;

2) 1995 елның 26 маеннан башлап Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларының жыелма исемлеге һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестры расланганчы, Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренә дәүләт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренә дәүләт вазыйфалары реестрында каралмаган вазыйфаларда, соңыннан бу вазыйфаларны дәүләт вазыйфаларының яисә дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керткән очракларда, эшләү (хезмәт узу) чорлары;

3) 1995 елның 26 маена кадәр житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны түбәндәгеләрдә биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Президенты Аппаратында;

б) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында һәм аның Аппаратында, Татарстан Республикасы Дәүләт (парламент) контроле комитетында һәм аның аппаратында;

в) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетында һәм аның Аппаратында;

г) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында (идарә органнарында) Татарстан Республикасы Президенты

тарафыннан билгеләнә торган исемлек буенча;

д) Татарстан Республикасы вәкилләкләрендә;

е) дәүләт хакимиятенә һәм идарәсенә жирле органнарында (халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район Советларында, районнарының, республика әһәмиятендәге шәһәрләренә, шәһәрләрдәге районнарының администрацияләрендә) һәм аларның аппаратларында;

ж) Татарстан Республикасы Конституция күзәтчеләге комитетында;

з) Татарстан Республикасы халык депутатларын сайлаулар буенча Үзәк сайлау комиссиясендә;

4) житәкчеләренә, белгечләренә, хезмәткәрләренә вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларын түбәндәгеләрдә биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Югары Советында (Татар АССР Югары Советында) һәм Татар АССР Югары Советы Президиумында, халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл Советларында һәм аларның аппаратларында;

б) Татарстан АССР Министрлар Советында (Татар АССР Министрлар Кабинетында) һәм аның аппаратында, халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл Советларының башкарма комитетларында;

в) Татар АССР Министрлар Советының дәүләт идарәсе органнарында, Татар АССР Министрлар Советы каршындагы дәүләт идарәсе органнарында, Татар АССР министрлыкларында һәм ведомстволарында Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан билгеләнә торган исемлек буенча;

3. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәткәрнең әлегә Закон нигезендә өстәмә һөнәри белем алу вакыты, шулай ук федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәткәр өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы сакланып калган башка чорлар кертелә.

4. Муниципаль хезмәт стажына, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган тиешле еллар эшләгән өчен ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында һәм Уставта каралган башка гарантияләренә билгеләү өчен, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 25 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорлары, шулай ук «Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәте турында» 2004 елның 27 июлендәге 79-ФЗ номерлы Федераль законның 54 статьясындагы 2 өлеше нигезендә дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә (исәпкә алына) вазыйфаларны биләү чорлары кертелә (исәпкә алына).

### **27 статья. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару һәм билгеләү тәртібе**

1. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару календарь тәртібендә башкарыла. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгарганда хезмәт (эш) чорлары бергә кушыла.

2. Билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсе муниципаль хезмәт стажын раслый торган төп документ була.

3. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә хезмәт кенәгәсендә исәпкә алына торган язулар аларны хезмәт кенәгәсенә керткән көнгә гамәлдә булган хезмәт турындагы законнар нигезендә рәсмиләштерелгән булырга тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез итеп алына торган хаталы яисә төгәл булмаган белешмәләр

булган очракларда, хезмэт кенэгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмэт кенэгәсендә муниципаль хезмэт стажын раслый торган язулар булмаган очракларда, әлеге стаж шул стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмэт (эш) чорларын раслый торган, вазыйфага билгеләп кую һәм аннан азат итү турындагы документларның күчermәләре белән бергә бирелгән белешмәләр нигезендә раслана.

4. Хәрби хезмэт узу, аңа тинләштерелгән башка хезмэт узу чорлары, шулай ук федераль салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренең хезмэт узу чорлары хәрби билетлар, хәрби комиссариатларның, хәрби бүлекчәләренең, архив учреждениеләренең белешмәләре, хезмэт кенэгәсендәге язулар, хезмэт узу исемлегендәге язулар белән расланырга мөмкин.

5. Әлеге «Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт турында» Татарстан Республикасы Законының 23 статьясында каралган вазыйфалардагы хезмэт (эш) чорларын раслау өчен кирәк булган очракларда хокукый актларның күчermәләре яисә вазыйфага билгеләп кую яисә вазыйфадан азат итү турында алардан өземтәләр бирелергә мөмкин.

6. Тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның давамлылыгын, хезмәттә югары уңышларга ирешкән өчен кызыксындырулар күләмен билгеләү өчен муниципаль хезмэт стажы муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмэт вазыйфасын били торган жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең муниципаль хезмэт стажын билгеләү комиссиясе карары белән билгеләнә. Күрсәтелгән комиссия жирле үзидарә органының хокукый акты белән төзелә.

Муниципаль хезмэт стажын билгеләү комиссиясе турындагы нигезләмәне жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе раслый.

7. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү максатында муниципаль хезмэт стажы билгеләнгән тәртиптә тапшырылган, муниципаль хезмэт стажын раслый торган документлар нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләрне билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләүне сораган гаризасы буенча законнар нигезендә билгеләнә.

8. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү муниципаль хезмэт вазыйфасын биләгән затта Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр буенча бурычлар булмаганда башкарыла.

Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәжәгать иткән көннән соң 90 көн эчендә жайга салынганда тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү шундый билгеләнеш сорап мөрәжәгать иткән көннән башкарыла.

## **7 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕ КЫЗЫКСЫНДЫРУ. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ДИСЦИПЛИНАР ЖАВАПЛЫЛЫГЫ**

### **28 Статья. Муниципаль хезмәткәрне кызыксындыру**

1. Муниципаль хезмәткәр үзенең вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтижәле үтәгән, мактауга лаек булып хезмэт узган, аеруча мөһим һәм катлаулы йөкләмәләрне үтәгән өчен, аңа карата түбәндәге кызыксындыру төрләре кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә бирелә торган акчалата кызыксындыру түләү;

- 3) кыйммәтле бүлэк белән бүләкләү;
- 4) мактаулы грамота белән яисә жирле үзидарә органнары билгеләгән бүләкләрнең башка төрләрә белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге уставында һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән кызыксындыру төрләрә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә каралган кызыксындыруларны куллану тәртибе һәм шартлары муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

### **29 статья. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар жаваплылыгы**

1. Муниципаль хезмәткәр дисциплинар гамәл кылган – үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үз гаебе белән үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар жәза чараларын кулланырга хокуклы:

- 1) кисәтү;
- 2) шелтә ясау;
- 3) тиешле нигезләр буенча муниципаль хезмәттән азат итү.

2. Дисциплинар гамәл кылган муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларны үтәүдән, аның дисциплинар жаваплылыгы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнче, вакытлыча (эмма бер айдан да озагракка түгел) акчалата хезмәт хакы сакланып, читләштерелергә мөмкин. Бу очракта муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларны үтәүдән читләштерү муниципаль хокукый акт нигезендә башкарыла.

3. Дисциплинар жәза бирүләрне куллану һәм кире алу тәртибе, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының муниципаль хезмәт турындагы, коррупциягә каршы тору турындагы законнарында каралган очраклардан тыш, хезмәт законнарында билгеләнә.

### **30 статья. Чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен жәзалар**

1. Муниципаль хезмәткәр чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «Коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы көрәш максатларында куелган бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр муниципаль хезмәткәрләргә коррупциячел хокук бозу турында мәгълүмат кәргән көннән алып алты айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксызлыгы чорларын, аның отпускта булуын исәпкә алмаганда һәм коррупциячел хокук бозу башкарылган көннән соң өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча житештерү вакыты кертелми.

2. Муниципаль хезмәткәр, әлеге Нигезләмәнең 11 һәм 12 статьяларында каралган хокук бозуларны кылган очрақларда ышаныч югалтуга бәйле рәвештә, муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш.

3. Әлеге Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган жавапка тартулар эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан түбәндәгеләр нигезендә кулланыла:

1) тиешле муниципаль органның коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба – хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) уздырган тикшерү нәтижәләре турындагы доклад;

2) әгәр тикшерү нәтижәләре турындагы доклад муниципаль хезмәткәрләрнен хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә жибәрелсә, комиссия күрсәтмәсе;

2.1) муниципаль хезмәткәрнең ризалыгы белән генә һәм коррупциячел хокук бозуны кылу фактын тануы шарты белән, хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсенен коррупциячел хокук бозу кылыну хакында аны кылуның факттагы хәлләре бәян ителгән доклады һәм муниципаль хезмәткәрнең язмача аңлатмасы (ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге жәза бирелүдән тыш);

3) муниципаль хезмәткәрнең аңлатмалары;

4) башка материаллар.

4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тикшерү уздыру өчен түбәндәгеләр тарафыннан язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат нигез була:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфай затлары;

2) сәяси партияләрнен региональ яисә жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән, сәяси партияләр булмаган региональ ижтимагый берләшмәләр;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән ижтимагый совет;

4) массакүләм мәгълүмат чаралары.

5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү уздыру өчен нигез була алмый.

6. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе, тикшерү уздырганчы, муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатма алырга тиеш. Әгәр муниципаль хезмәткәр әлеге аңлатманы ике эш көне эчендә бирмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан аңлатма бирелмәү тикшерү уздыруга тоткарлык була алмый.

7. Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган жавапка тартуларны кулланганда, муниципаль хезмәткәр кылган коррупцион хокук бозуның характеры, аның авырлыгы, аны кылгандагы шартлар, муниципаль хезмәткәрнең башка чикләүләренә һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәве һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәве, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең моңа кадәр үз вазыйфай бурычларын башкару нәтижәләре исәпкә алына.

8. Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксызлыгы чорын, аның отпускта булуын, аның нигезле сәбәпләр аркасында хезмәт итүенең башка очрақларын, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү һәм муниципаль хезмәткәрләрнен хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм

мәнфәгатьләр конфликттын жайга салу буенча комиссия тарафыннан әлеге тикшерү материалларын карау вакытын исәпкә алмаганда, коррупцион хокук бозу очраklarын ачыклаган көннән алып бер айдан да соңга калмыйча кулланыла. Бу чакта коррупцион хокук бозу кылынган көннән алып алты айдан да соңга калмыйча түләтү кулланылырга тиеш.

9. Коррупцион хокук бозган очракта муниципаль хезмәткәрне жавапка тарту турындагы актта жавапка тарту өчен нигез буларак 11 статьяның 3 өлеше, 12 статьяның 5 өлеше яисә Нигезләмәнең 26 статьясы күрсәтелә.

10. Хокук бозуны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукый актлар күрсәтелгән муниципаль хезмәткәргә карата жавапка тарту куллану турындагы яисә муниципаль хезмәткәргә карата мондый жавапка тарту кулланудан нигезләре күрсәтелгән баш тарту турындагы актның күчәрмәсе тиешле акт чыгарылган көннән алып өч эш көне эчендә муниципаль хезмәткәргә расписка белән тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

11. Муниципаль хезмәткәр жавапка тартуга карата федераль закон нигезендә шикаять бирә мөмкин.

12. Әгәр жәза кулланылган көннән бер ел дәвамында муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнең 29 статьясындагы 1 өлешенә 1 яки 2 пунктында каралган дисциплинар түләтүгә дучар ителмәсә, ул түләтелми дип санала.

13. Яллаучы (эш бирүче) вәкиле муниципаль хезмәткәрдән әлеге Нигезләмәнең 29 статьясындагы 1 өлешенә 1 яки 2 пунктында каралган дисциплинар түләтүне үз инициативасы буенча дисциплинар жәза кулланылган көннән бер ел узганчы яисә аның турыдан-туры житәкчесе үтенечнамәсе буенча алырга хокуклы.

14. Муниципаль хезмәткәргә ышаныч югалуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүне куллану турында белешмәләр «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законның 15 статьясында каралган ышаныч югалу сәбәпле, муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт узган жирле үзидарә органы тарафыннан эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

## **8 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКТӘ КАДРЛАР ЭШЕ**

### **31 Статья. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше**

Муниципаль берәмлектә кадрлар эшенә түбәндәгеләр керә:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын булдыру;
- 2) муниципаль хезмәт турындагы законнарның нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм шул тәкъдимнәрне эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кертү;
- 3) муниципаль хезмәткә урнашуга, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттән жибәрелүенә һәм пенсиягә чыгуына бәйле муниципаль хокукый актлар проектларын әзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;
- 4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару;
- 5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшнамәләрен алып бару;



6) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыklarын рәсмиләштерү һәм тапшыру;

7) муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан бирелә торган шәхси белешмәләрнең һәм башка мәгълүматның дәрәсләген тикшерүне оештыру, шулай ук дәүләт серен тәшкил итә торган белешмәләрдән файдалануга билгеләнгән рәвештәгә рөхсәтне рәсмиләштерү;

12) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы белешмәләре, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрнең үтәлүен тикшерүне оештыру;

13) муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең хокукий һәм башка мәсьәләләре буенча консультация бирү;

14) кадрлар эшенең хезмәт турындагы законнарда һәм әлеге Законда билгеләнә торган башка мәсьәләләрен хәл итү.

### **32 статья. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре**

1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре – муниципаль хезмәтнең биләп торган вазыйфасы буенча бурычларны муниципаль хезмәткәрнең үтәвенә бәйле рәвештә эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кирәкле һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы булган мәгълүмат.

2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре шәхси белешмәләр өлкәсендә Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып эшкәртелергә тиеш.

### **33 статья. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын булдыруның өстенлекле юнәлешләре**

Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын булдыруның өстенлекле юнәлешләре түбәндәгеләр була:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасына югары квалификацияле белгечләренә аларның профессиональ сыйфатларын һәм компетентлыгын исәпкә алып билгеләп кую;

2) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәттә үсүенә ярдәм итү;

3) муниципаль хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү;

4) кадрлар резервын булдыру һәм аннан нәтижәле файдалану;

5) муниципаль хезмәткәрләрнең эш нәтижәләрен аттестация уздыру юлы белән бәяләү;

6) гражданныр муниципаль хезмәткә кергәндә, кадрлар сайлап алуның һәм аны узганда кадрлар белән эшләнүнең заманча технологияләрен куллану.

## **9 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТНЕ ФИНАНСЛАУ ҺӘМ АНЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАЛАРЫ**

### **35 статья. Муниципаль хезмәтне финанслау**

Муниципаль хезмәтне финанслау жирле бюджетлар акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла, моңа муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү, пенсия тәминаты чыгымнары, федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса,

муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрне тәэмин итүгә бәйлә бүтән чыгымнар керә.

### **36 статья. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары**

1. Муниципаль хезмәтне үстерү жирле бюджетлар һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән финанслана торган муниципаль хезмәтне үстерүнең муниципаль программалары һәм Татарстан Республикасының муниципаль хезмәтне үстерү программалары белән тәэмин ителә.

2. Жирле үзидарә органнары, муниципаль районның сайлау комиссияләре һәм муниципаль хезмәткәрләр жирле үзидарәнең аерым органнарында, муниципаль районның сайлау комиссияләрендә эшчәнлек нәтижәләлеген арттыру максатларында, экспериментлар уздырылырга мөмкин. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән муниципаль хезмәтне үстерү программаларын гамәлгә ашыру барышында экспериментлар уздыру тәртибе, шартлары һәм вакытлары Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнә.